

Дацко Дацко С.П.

«25» травня 2018 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

1-х класів

Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №76
Харківської міської ради Харківської області
на 2018/2019 навчальний рік

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Харківської загальноосвітньої
школи I-III ступенів № 76
Харківської міської ради
Харківської області
протокол від 25.05.2018 №6
Голова педагогічної ради,
директор

_____ С.П. Дацко

Загальні положення освітньої програми I ступеня

Освітня програма для 1 класу Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №76 Харківської міської ради Харківської області (далі – ХЗОШ №76) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року №462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», відповідно до відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №286 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів загальноосвітніх закладів середньої освіти».

Освітня програма (далі – Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації ХЗОШ №76 єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями 1-х класів обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти (далі — Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчального плану (таблиця 1);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 2; пропонується зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету складає 805 годин. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані ХЗОШ №76 I ступеня для учнів 1-х класів (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

Мова освітнього процесу – українська. Відповідно до мови навчання обраний варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання. (Таблиця 2 Типових планів).

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Варіативна складова враховує особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Мовно-літературна освітня галузь у навчальному плані реалізується через інтегрований курс «Навчання грамоти», іншомовна освіта через предмет «Іноземна мова (англійська)», мови та літератури відповідних корінних народів та національних меншин через предмет «Російська мова (мова і читання)».

Математична освітня галузь реалізується через предмет «Математика». Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича освітні галузі реалізуються через інтегрований курс «Я досліджую світ».

Технологічна освітня галузь реалізується предметом «Дизайн і технології».

Мистецька освітня галузь реалізується через окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

У початковій школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за №229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахovanі санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 №462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години. Передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна складова навчального плану використовується на реалізацію освітньої галузі мови та літератури відповідних корінних народів та національних меншин через предмет «Російська мова (мова і читання)», викладання якої проводиться по 1 годині на тиждень.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Метою навчання фізичної культури є всебічний розвиток особистості учнями засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових і фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури. Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет «Фізична культура» та здійснюється через змістові лінії: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Для реалізації змісту освіти у початковій школі вибрано Типову освітню програму, розроблену під керівництвом Савченко О.Я.

Типову освітню програму для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти Савченко О.Я розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Зміст програми має потенціал для формування в учнів початкових класів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно

обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна

Математична

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича

Технологічна

Мистецька

Фізкультурна

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;
навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
якість проведення навчальних занять;
моніторинг досягнення учнями результатів навчання
(компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
оновлення методичної бази освітньої діяльності;
контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми,
якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища
закладу освіти;
створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного
рівня педагогічних працівників.

Перелік навчальних програм
для учнів I ступеня
(затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
2.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2-4 класів
3.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2-4 класи
4.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
5.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
6.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
7.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
8.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
9.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
10.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
11.	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
12.	Російська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання 1-4 класи
13.	Іноземні мови. Навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл